

ZASEDÁNÍ REDAKČNÍHO KRUHU ČASOPISU URBANISMUS A ÚZEMNÍ ROZVOJ

Dne 7. ledna se na Ministerstvu pro místní rozvoj uskutečnilo zasedání redakčního kruhu časopisu Urbanismus a územní rozvoj, jehož se zúčastnila převážná většina členů redakčního kruhu, někteří členové redakční rady a pracovníci Ministerstva pro místní rozvoj.

Redakční kruh je sestaven tak, aby postihoval všechny oblasti odborné veřejnosti ze sféry územního rozvoje, t.j. pracovníky státní správy a samosprávy, zpracovatele ÚPD a jiných dokumentů, pracovníky vysokých škol a další. Řada členů redakčního kruhu jsou také dlouholetými členy redakčních rad předchozích časopisů Územní plánování a urbanismus a Územní rozvoj.

Ačkoliv hlavním cílem zasedání redakčního kruhu bylo hodnocení časopisu za rok 1998 a formulace námětů pro koncepci časopisu v dalších letech, rozšířila se debata na řadu dalších otázek v problematice územního rozvoje. Protože považujeme průběh diskuse za velice zajímavý a užitečný, předkládáme její záznam čtenářům časopisu pouze v mírně redukované a upravené podobě.

Úvodem uvítal členy redakčního kruhu Ing. arch. Martin Tunka, CSc., ředitel odboru územního plánování MMR ČR. Sdělil přítomným, že hlavním účelem zasedání redakčního kruhu je zhodnocení prvního ročníku "integrovaného časopisu" a diskuse o jeho budoucnosti. Je však vítána širší diskuse o aktuálních otázkách územního rozvoje, které by měly být v časopise reflektovány.

RNDr. Vojtěch Matějka konstatoval, že vývoj úrovně časopisu předčil jeho původní očekávání. Určitá obava dlouholetých spolupracovníků časopisu "Územní plánování a urbanismus" byla pochopitelná, ale přenesení redakce do Brna rozhodně časopisu neškodilo.

Dále se RNDr. Matějka soustředil na témata, která považuje v současné době za významná. Je to zejména otázka funkčnosti a užitečnosti územních plánů pro územní řízení a pro rozvoj území. Stále ještě není překonán určitý dualismus mezi obsahem územních plánů a jejich praktickým uplatňováním při realizaci rozvojových záměrů. S tím souvisí i grafická stránka územních plánů, stále neukončená debata o jejich unifikaci, flexibilita územních plánů,

přesně definovaná závaznost. Závaznost a rigidita územních plánů je jedna z nejobtížnějších otázek. Územní plány musí účinně chránit území, ale nesmí být překážkou ekonomické iniciativy a omezením základních lidských práv, mezi něž patří zejména ochrana soukromého vlastnictví a právo se svým majetkem svobodně nakládat. Klíčovou otázkou je také formulace schvalovacích protokolů k územním plánům, které musí být naprosto přesné a jednoznačné.

Ing.arch. Zdena Umláškova, pracovnice Magistrátu města Brna, upozornila, že je věnována stále větší pozornost pořizování územních plánů než jejich uplatňování v územním řízení. Použitelnost a realizovatelnost územních plánů by měla být hodnocena zejména z hlediska jejich aplikovatelnosti při územním a stavebním řízení. Dále upozornila na to, že velká část územního rozhodování probíhá bez schválené ÚPD, a to buď na základě územně plánovacích podkladů anebo dokonce pouze na základě místního šetření.

Ing. arch. Tunka potvrdil, že příliš velká rigidita či přeurčenost územních plánů vede k četným změnám ÚPD, které, zejména u ÚPD velkých měst, dosahují velkého množství. Tato problematika by měla být řešena.

Ing. Tomáš Sklenář zaměřil pozornost na využívání ÚPD ve státní správě. Interpretace územního plánu správními úředníky není vždy jednoznačná. Kontakt s pracovníky obecních úřadů, ať jsou jimi městští architekti či jiné osoby, je velice prospěšný a zkušenosti obcí, které mají městské architektky, by měly být vyhodnoceny a využity.

Ing. arch. Karel Havliš, bývalý hlavní architekt Zlína, potvrdil, že zkušenosti útvarů hlavních architektů by měly být vyhodnoceny a zobecněny. Jejich zrušení považuje za neuvážené, protože na těchto útvarcích existovala kontinuita získávání informací i zpracovávání koncepcí.

I když v novele stavebního zákona je zakotveno účastnictví obce v územním řízení, není stanoveno, kdo konkrétně tímto účastníkem řízení za obec má být. Ing. Havliš navrhuje, aby se provedla analýza obcí, ve kterých fungují útvary hlavních architektů a zhodnocení jejich zkušeností.

Ing. arch. Jaroslav Haluza potvrdil rostoucí úroveň časopisu a vyslovil názor, že

časopis by měl sledovat jak linii teoretickou a informační (t.j. poznatky z výzkumu, informace ze zahraničí, přibližování ČR k Evropské unii), tak i linii ryze praktickou, která poskytne základní informace pracovníkům veřejné správy i zpracovatelům ÚPD. Považuje za důležité se věnovat právním aspektům regulativů a opatření v území, jejich bezchybné formulaci a správnému výkladu. Pokud se týká pojetí časopisu, upřednostňuje Ing. Haluza tématická čísla (anebo alespoň částečně tématická), ve kterých se uživatelé lépe hledá. Dále Ing. Haluza upozornil, že by se nemělo zapomínat na územní plánování venkovských sídel.

Ing. arch. Milan Körner považuje za důležité, aby časopis poskytoval informace pořizovatelům ÚPD. Klíčovým dokumentem pro kvalitu ÚPD je správně formulované a dobře zpracované zadání, což je povinností právě pořizovatelů.

Ing. arch. Miroslav Tůma informoval o výtkách, které má k časopisu Asociace pro územní plánování. Týkají se zejména jeho malé polemčnosti a malého sepětí se skutečným životem územních plánovačů. Ing. arch. Tůma se s názorem některých členů asociace zcela neztotožňuje. Časopis musí zabírat celé široké spektrum problematiky územního rozvoje od článků teoretických a filozofujících, až po články ryze praktické. Jinak řečeno, filozofující články by měly být ještě filozofičtější, kdežto články prakticky zaměřené ještě praktičtější. Časopis by měl přinášet zejména poučení pro pořizovatele a zpracovatele ÚPD. Ing. Tůma potvrdil, že zadání je klíčovým dokumentem pro pořízení ÚPD. Chybí zde většinou stránka sociálně ekonomická, která se v současné době díky roztržštěným, často i důvěrným zdrojům informací špatně získává. Pro větší přiblížení časopisu čtenářům navrhuje Ing. Tůma co nejvíce interaktivních a dialogových forem článků, jako jsou interview, osobní dotazy vybraným osobnostem, ankety, polemiky apod.

Ing. arch. Tunka upozornil, že časopis nemůže obsáhnout úplně všechno. Není možno chtít po určitém periodiku, aby bylo vysoce teoretické a současně sloužilo pro nejšířší laickou veřejnost. Pro každý časopis je důležité, aby byl definován jeho účel, aby si vytvořil svou odbornou "niku". Z tohoto hlediska je definován Urbanismus a územní rozvoj jako odborný časopis, z velké části fi-

nancovaný státní správou. V tomto vymezení by se měla pohybovat alespoň část článků a z tohoto zaměření by měla vyplynout jejich témata. Dále Ing. arch. Tunka upozornil, že již z názvu "územní rozvoj" vyplývá, že by se měl časopis zabývat všemi aspekty a všemi faktory, které ovlivňují rozvoj území. Proto je nutno sledovat nejen problematiku územního plánování, kterému se věnuje tradičně největší prostor, ale sledovat také problematiku regionální politiky, bydlení, sociálně ekonomického rozvoje obcí, strategického plánování, pozemkové politiky, daňové politiky a problematiku veřejné správy. I když se této problematice časopis v ročníku 1998 věnoval, je nutno jí věnovat v dalších ročních pozornost ještě větší.

Ing. arch. Vladimír Soukeník vyjádřil uspokojení zejména nad číslem 5/98, které považuje za krok kupředu. Toto číslo je jednak monotematické, se zaměřením na supermarkety, jednak se opírá o řadu praktických zkušeností jednotlivých měst. Teoretické a metodické přístupy je nutno opírat o řadu konkrétních praktických příkladů, které potvrdí oprávněnost a aktuálnost těchto přístupů. Pokud se týká grafické úrovně, je Ing. Soukeník názoru, že se časopis pohybuje někde uprostřed mezi časopisem populárním, který vyžaduje nápaditější grafiku a časopisem úzce odborným, který se může vyznačovat větší strohostí. K této otázce by se měla vyjádřit širší anketa veřejnosti. Dále Ing. Soukeník navrhuje, aby časopis obsahoval informace, které odbornou veřejnost zajímají, např. informace o chystaných konferencích, o vhodných místech, výběrových

řízení apod. Z tohoto hlediska by mohl obsahovat také více placené inzerce.

Ing. arch. Karel Maier, dlouholetý člen redakčních rad a autor řady článků, potvrdil zkušenost řady odborných časopisů, jak je obtížné získávat nové příspěvky. Zkušenosti odborníci jsou většinou velice zaměstnaní a psaní článků nemusí být jejich koníčkem. Je logické, že časopis placený státní správou nemůže poskytovat vysoké honoráře. Je logické, že se okolo časopisu, který získá určitý profil, vytvoří relativně stálý okruh příspěvatelů, kteří publikují zejména proto, aby zveřejnili své názory a vyvolávali polemiku k těmto názorům.

Ing. arch. Umlášková vyslovila požadavek, aby byl časopis co nejvíce užitečný pořizovatelům územních plánů a samosprávám obcí. Stálo by za úvahu, zda by neměl časopis obsahovat přílohu, která by vysvětlovala základní pojmy územního plánování. Tuto funkci částečně plní leták "Obec, orgán územního plánování", který je přílohou č. 5/98. V těchto iniciativách by se mělo pokračovat.

RNDr. Matějka se ztotožnil s orientací na pořizovatele a samosprávu. Časopis by měl obsahovat také dobré příklady, a to nejen vlastní ÚPD, ale i z průzkumů a rozborů a zadání. Samostatným problémem je formulace regulativů ve vyhláškách k závazné části ÚPD.

Ing. arch. Daniela Grabmüllerová upozornila, že od časopisu není možné očekávat úplně všechno, t.j. aby byl populárním a současně vysoce odborným. Časopis Urbanismus a územní rozvoj považuje spíše za časopis odborný, který je určen dostatečně infor-

movaným čtenářům. Ztotožňuje se s Ing. arch. Tunkou, že má být věnováno více prostoru problematice bydlení. Navrhuje, aby jedno číslo bylo věnováno problematice HABITAT (což je světová organizace pro bydlení při OSN), v souvislosti s pověřením ÚÚR jako Národního informačního střediska pro tuto organizaci. Ing. arch. Tunka se ztotožnil s touto myšlenkou s tím, že podobné tematické číslo by se mělo věnovat aktivitám dalších mezinárodních organizací na úseku územního rozvoje, jako jsou např. příslušné komise a výbory Evropské unie a OECD.

Ing. Sklenář potvrdil tento návrh s tím, že časopis by měl informovat i o takových aktivitách české vlády a jednotlivých ministerstev, které by mohly mít dopad do rozvoje území. Další problematikou je příprava ČR na vstup do EU.

Zcela praktický příklad mezinárodní spolupráce uvedl Ing. arch. Havliš, který informoval o zapojení studentů univerzity v Grazu (Rakousko) do prací na studii zlínského regionu. Jejich přístup dokládá, že rakouské území i regionální plánování je komplexnější, má širší záběr. Ing. Havliš byl požádán, aby v této věci napsal článek.

Závěrem je nutno konstatovat, že tento příspěvek nepostihuje vše, co bylo na zasedání řečeno, protože mnozí diskutující zopakovali a potvrdili zde zachycené myšlenky. I když dvě hodiny, které měl redakční kruh k dispozici nemohly poskytnout dostatečný prostor, byla diskuse velice zajímavá a užitečná pro další zaměření časopisu.

Josef Markvart